

Notat om parkeringslicenser, proportionalitet og modydelse

1. Indledning og formål

Dette notat redegør for de juridiske og forvaltningsmæssige problemstillinger, der opstår, når der er en væsentlig ubalance mellem antallet af solgte parkeringslicenser og den faktiske parkeringskapacitet. Formålet er at give et politisk organ et sagligt og neutralt grundlag for at vurdere, om den nuværende praksis er rimelig, proportional og forvaltningsretligt holdbar.

Notatet tager ikke stilling imod byudvikling, klimaindsatser eller trafikomlægning, men fokuserer på sammenhængen mellem regulering, betaling og borgernes reelle mulighed for at anvende den købte tilladelse.

2. Faktisk situation

I Middelalderbyen er der solgt ca. 1.000 parkeringslicenser. Samtidig er der i 2024–2025 nedlagt ca. 600 parkeringspladser, hvilket betyder, at der i dag kun er ca. 250 reelt tilgængelige pladser.

Dette medfører et forhold på ca. fire licenser pr. parkeringsplads, hvilket i praksis betyder, at mange borgere systematisk oplever, at licensen ikke kan anvendes.

3. Hvad indebærer en parkeringslicens?

En parkeringslicens indebærer ikke en garanti for en konkret parkeringsplads. Juridisk er der tale om en tilladelse til at parkere i et afgrænset område, hvor der måtte være ledige pladser.

Samtidig må det dog forudsættes, at ordningen bygger på en forventning om, at der eksisterer en rimelig mulighed for parkering. Uden en sådan mulighed mister tilladelsen sin praktiske betydning.

4. Kontraktsretlige overvejelser

Selv uden en garanti kan der opstå spørgsmål om misligholdelse, hvis de faktiske forudsætninger for aftalen ændres væsentligt.

Når parkeringskapaciteten reduceres i et omfang, der gør brug af licensen systematisk umulig, kan det argumenteres, at der foreligger bristede forudsætninger. Borgeren betaler fortsat for en ydelse, som ikke længere kan udnyttes i praksis.

5. Illusorisk modydelse

Et grundlæggende princip i dansk ret er, at en aftale ikke må være indholdstom. Hvis en parkeringslicens i realiteten ikke kan anvendes, kan modydelsen anses for illusorisk.

Dette er ikke et spørgsmål om komfort eller bekvemmelighed, men om hvorvidt der fortsat eksisterer en reel sammenhæng mellem betaling og ydelse.

6. Proportionalitet i forvaltningsretten

Kommunen er som myndighed forpligtet til at udøve sit skøn proportionalt. Det indebærer, at indgreb skal være egnede, nødvendige og rimelige i forhold til deres konsekvenser for borgerne.

Selv om formål som klima, byliv og trafikomlægning er saglige, skal der foretages en konkret afvejning af, om byrden for borgerne står i rimeligt forhold til formålet.

Når parkeringspladser nedlægges i stort omfang, uden at licensordningen justeres, kan proportionaliteten anfægtes.

7. Afgift kontra skat

Kommuner kan opkræve afgifter og gebyrer, men ikke skatter uden klar lovhjemmel. En parkeringslicens er formelt en reguleringsafgift.

Hvis afgiften imidlertid opkræves uden reel modydelse, kan den i praksis få skattemæssig karakter. Argumentet er ikke, at der er tale om en skat i formel forstand, men at afgiften mister sin legitimitet, hvis den ikke længere er knyttet til en brugbar ordning.

8. Kommunens modargumenter

Det anerkendes, at kommunen kan anføre:

- at licensen ikke er en garanti
- at parkeringspolitik er et politisk skøn
- at der fortsat findes parkeringspladser
- at ordningen har lovhjemmel
- at borgeren kan undlade at forny licensen

Disse argumenter er saglige, men svækkes i takt med, at ubalancen mellem licenser og pladser bliver mere ekstrem.

9. Politisk relevans

Problemstillingen er velegnet til politisk behandling, fordi den ikke handler om modstand mod byudvikling, men om sammenhæng, rimelighed og god forvaltning.

Et politisk organ kan med rette stille krav om gennemsigtighed, proportionalitet og justering af ordningen.

10. Samlet vurdering

Det kan ikke entydigt fastslås, at ordningen er ulovlig. Det kan derimod fastslås, at den rejser alvorlige spørgsmål om proportionalitet og rimelighed, og at kommunen påtager sig en betydelig forvaltningsretlig og politisk risiko ved at opretholde ordningen uændret.

Det anbefales derfor, at der foretages en politisk og administrativ genovervejelse af sammenhængen mellem parkeringslicenser, betaling og faktisk parkeringskapacitet.